Het wetgevingsproces inzake het verbod op de pelsdierhouderij

mr. E.H.M. Harbers

In oktober 2006 werd door de Tweede Kamer-leden Van Velzen en Waalkens een initiatief-wetsvoorstel aanhangig gemaakt strekkende tot een verbod op de pelsdierhouderij. Op 30 juni 2009 is het wetsvoorstel door de Tweede Kamer aangenomen. Voordat het wetsvoorstel werd aangenomen, is op verzoek van de Tweede Kamer door de parlementair advocaat advies uitgebracht omtrent een aantal aspecten van dit wetsvoorstel. Hierin was een afbouwtermijn van 10 jaar opgenomen, gerekend vanaf de peildatum van 17 januari 2008. Vanuit de sector was er kritiek op deze overgangsregeling. De vraag aan de parlementair advocaat was onder meer of de termijn van 10 jaar voldoende was om niet te hoeven overgaan tot het compenseren van de pelsdierhouders. Bij brief van 8 april 2009 is door de parlementair advocaat gerapporteerd (*Kamerstukken II* 2008/09, 30 826, nr.17).

Vanuit de agrarische sector zijn de afgelopen decennia de nodige ervaringen opgedaan met het via wetgeving beperken van agrarische activiteiten. Er is geprocedeerd over de vraag of dit tot onevenredige schade voor de individuele ondernemers zou leiden. Voorbeelden zijn het verbod op het voeren van swill-afval (Staat-Leffers, HR 18 januari 1991, *AB* 1991, 241), het verbod op import van Brits rundvlees (Staat- Harrida, HR 20 juni 2003, *AB* 2004, 84) en de invoering van de Wet herstructurering varkenshouderij (HR 16 november 2001, *NJ* 2002, 469).

In het op 30 juni 2009 aangenomen wetsvoorstel is de overgangstermijn van 10 jaar blijven bestaan. Echter omdat uit de parlementaire behandeling gebleken was dat een aanpassing van de overgangstermijn wenselijk was, zodat de overgangstermijn aan zou sluiten bij het normale regime van afschrijvingen van het type investeringen dat in de pelsdierhouderijen wordt gehanteerd, hebben de initiatiefnemers op 20 april 2010 een novelle ingediend strekkende tot wijziging van de overgangstermijn. De overgangstermijn is verlengd tot 1 januari 2024. Dit voorstel is op 16 juni 2010 door de Tweede Kamer aangenomen. Het initiatiefvoorstel inclusief de novelle ligt nu bij de Eerste Kamer.

Ook in de behandeling bij de Eerste Kamer blijkt veel aandacht uit te gaan naar de overgangsregeling, de gevolgen voor de ondernemers en de mogelijkheid tot schadeclaims. Bij brief van 24 september 2010 (*Kamerstukken I* 2010/11, 30 826, nr. J) heeft de minister de Kamer desgevraagd geïnformeerd omtrent de mogelijke kosten die het wetsvoorstel voor de Staat met zich zou brengen en de eventueel te verwachten schadeclaims in kaart te brengen. De minister komt tot de conclusie dat ook met de nieuwe overgangsregeling er sprake kan zijn van een disproportionele maatregel in specifieke gevallen. Inzicht in de omvang van de schade kan echter niet gegeven worden.

Op 5 en 12 oktober 2010 is het wetsvoorstel uitgebreid in de Eerste Kamer besproken, waarbij vooral aan de orde is geweest of voldoende rekening is gehouden met de gevolgen voor de betrokken ondernemers. Dit overleg heeft er uiteindelijk toe geleid dat de behandeling van het wetsvoorstel op verzoek van de initiatiefnemers (thans Tweede Kamer-leden Van Gerven en Dijsselbloem in verband met het niet terugkeren in de Tweede Kamer per 9 juni 2010 van Van Velzen en Waalkens) opnieuw is aangehouden. De initiatiefnemers willen tijd om een aanvulling op het wetsvoorstel te laten uitwerken, met ondersteunend flankerend beleid voor betrokken ondernemers. Dit flankerend beleid zou kunnen zien op nadere regels ten aanzien van bedrijfsbeëindiging en sloop, herbestemming van bedrijfsgebouwen en kavels, fiscale aspecten en de pensioenproblematiek. Voorts is toegezegd dat gekeken wordt naar de mogelijkheid van een hardheidsclausule om in onevenredige situaties aan de pelsdierhouders tegemoet te komen. Het is mogelijk dat deze aanvulling leidt tot een tweede novelle op het wetsvoorstel. Een dergelijke novelle zal dan eerst door de Tweede Kamer moeten worden aangenomen.

Kritiek op dit wetsvoorstel zal vanuit de sector blijven bestaan. Immers de sector wordt

geconfronteerd met een (toekomstig) verbod, het tegemoet komen door middel van een overgangsregeling zal dit niet goedmaken. Echter niet gezegd kan worden dat met de invoering van deze wet over één nacht ijs is gegaan. Er wordt uitvoerig gekeken naar de gevolgen van deze wetgeving voor de ondernemers in de sector. Het lijkt er op dat er in dat opzicht wel wat geleerd is uit het verleden.